

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **R.**, so sídlom v K., zastúpeného JUDr. K. B., advokátom v N., proti odporcom **1/ Slovenskej republike - Úradu vlády Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody 1, zastúpenej A., so sídlom v B., **2/ S.**, so sídlom v Bratislave, Balkánska 31, **o vydanie nehnuteľností**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 15C 78/2002, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2011 sp. zn. 15Co 47/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľa **o d m i e t a** .

Odporcom 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V (súd prvého stupňa) rozsudkom z 1. októbra 2009 č. k. 15C 78/02-427 návrh navrhovateľa proti odporcom 1/ (Slovenskej republike - Správe zariadení Úradu vlády Slovenskej republiky) a 2/ v celom rozsahu zamietol. Zároveň uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť náhradu trov konania odporkyňi 1/ vo výške 688,51 € a odporcovi 2/ vo výške 561,11 € na účet, resp. k rukám ich právnych zástupcov do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ v konaní uplatnil reštitučný nárok podľa zákona č. 282/1993 Z.z. (ďalej len „zákon“), tvrdiac, že je vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. R., zapísaných pôvodne v pozemnoknižnej vložke č. X, neskôr č. X a napokon vo vložke č. X, vedených teraz na LV č. X, X a X a domáhal sa ich vydania od odporcov tak, ako to

v písomných podaniach špecifikoval. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že v rozhodnom období (od 8. mája 1945 do 1. januára 1990) predmetné nehnuteľnosti prešli do vlastníctva Slovenskej republiky, pričom v priebehu konania bolo spresnené, že s časťou týchto nehnuteľností ku dňu účinnosti zákona č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam, t. j. k 1. januáru 1994, hospodárila Slovenská národná galéria a s časťou nehnuteľností hospodáril odporca 2/. Tieto dva subjekty súd prvého stupňa považoval za povinné osoby v zmysle § 3 zákona, ktorým bola oprávnená osoba povinná doručiť kvalifikovanú písomnú výzvu na vydanie veci v lehote 12 mesiacov, najneskôr do 1. januára 1995. Pretože navrhovateľ v uvedenej lehote nedoručil odporcovi 2/ žiadnu výzvu, jeho právo podľa § 5 ods. 1 zákona zaniklo ako neuplatnené v určenom čase, na ktorú preklúziu súd v zmysle § 583 Občianskeho zákonníka musel prihliadať a návrh proti odporcovi 2/ zamietnuť. Podľa súdu prvého stupňa navrhovateľ v konaní taktiež nepreukázal, že by kvalifikovanú výzvu na vydanie veci doručil ďalšej povinnej osobe - Slovenskej národnej galérii. Ak by aj bol navrhovateľ tvrdil, že riadnu výzvu doručil povinnej osobe 11. novembra 1994 a táto s ním dohodu o vydaní veci v stanovenej lehote neuzavrela, svoje nároky bol povinný uplatniť na súde v lehote 15 mesiacov od doručenia výzvy, teda návrh vo veci samej mal proti odporkyňi 1/ (ako právnomu nástupcovi povinnej osoby) doručiť na súd najneskôr do 11. februára 1996. V stanovenej lehote však návrh voči Správe zariadení úradu vlády Slovenskej republiky, na ktorú bola 28. februára 1995 prevedená správa nehnuteľností zapísaných na LV č. 577, ani voči jej právnomu predchodcovi – Slovenskej národnej galérii podaný nebol. Odporkyňa 1/ do konania vstúpila až 27. septembra 2001 ako ďalší účastník, nie však na miesto pôvodnej povinnej osoby, pretože táto nebola v návrhu na začatie konania ako odporca uvedená. Vzhľadom na to, že navrhovateľ svoj nárok proti odporkyňi 1/ neuplatnil na súde v zákonom stanovenej lehote, jeho právo prepadlo; súd návrh voči odporkyňi 1/ z dôvodu neuplatnenia práva podľa § 5 ods. 3 zákona preto zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 20. apríla 2011 sp. zn. 15Co 47/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a odporcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. stotožnil v celom rozsahu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré

poukázal. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že v zmysle zákona je dané oprávnenie oprávneným osobám uplatniť si u povinných osôb svoje právo na vydanie vecí, avšak zákon určuje prísne, striktné a formálne pravidlá na uplatnenie si tohto práva oprávnenej osoby u povinnej osoby. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol súd prvého stupňa po náležite vykonanom dokazovaní, vysporiadal sa so všetkými námietkami uvedenými účastníkmi konania a dokazovanie ním vykonané bolo až nadbytočné, pretože k samotnému zamietnutiu návrhu postačovala skutočnosť, že navrhovateľ si svoj nárok neuplatnil konkrétnou výzvou, t. j. výzvou ktorá neobsahovala náležitosti predpísané zákonom. Zvýraznil, že zákon určuje prekluzívne lehoty na uplatnenie práva na súde. V predmetnej veci síce navrhovateľ podal návrh 27. marca 1996, avšak odporcovia, resp. ich právni predchodcovia v návrhu označení neboli. Čo sa týka odporkyne 1/, navrhovateľ jej pristúpenie do konania navrhol až podaním z 10. júna 2009, ktorý deň je možné považovať za dátum uplatnenia si nároku voči odporkyňi 1/, preto je nutné uzavrieť, že účinky podaného návrhu nastali voči nej až týmto dňom, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Voči odporcovi 2/ bol návrh riadne uplatnený až 23. októbra 2002, teda taktiež po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Nedodržanie prekluzívnej lehoty nemôže súd opomenúť, na túto lehotu musí z úradnej moci prihliadnuť. Podľa odvolacieho súdu neobstojí názor navrhovateľa, že v danom prípade by bolo možné jeho návrhu vyhovieť určovacou žalobou, kedy by súd určil, že vlastníkom predmetných nehnuteľností je navrhovateľ, a odporcovia sú povinní vydať mu predmetné nehnuteľnosti ako aj hnutelné veci, nakoľko v tomto prípade by došlo k obchádzaniu zákona č. 282/1993 Z. z., ktorý striktné určuje pravidlá, kedy oprávnená osoba si od povinnej osoby, ktorá vec užíva, spravuje, resp. hospodári s ňou, požaduje vydanie predmetnej veci, kedy je potrebné ako predbežnú riešiť otázku oprávnenej osoby, ktorá je spätá s vlastníctvom predmetných vecí. Odvolací súd nad rámec uvedeného ešte poukázal, že v danom prípade navrhovateľ by nepreukázal naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, nakoľko mal danú možnosť v tomto prípade domáhať sa žalobou vydania predmetných nehnuteľností a to podľa zákona č. 282/1993 Z.z., ktorý práve vydanie týchto vecí upravuje. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, v ktorom žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dovolaní

uviedol, že aj keď bol návrh pôvodne koncipovaný ako reštitučný nárok podľa z. č. 282/1993 Z.z., je toho názoru, že tento nárok podlieha právnemu režimu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. V tomto smere poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 15C 228/2000, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že právnym titulom, na podklade ktorého Slovenská republika, prípadne jej právny nástupca nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, je vydržanie. Navrhovateľ bol názoru, že otázku vydržania je potrebné riešiť podľa zákona č. 141/1950 Zb. Namietal, že podmienka dobromyseľnosti, tak ako ju predpokladal § 145 citovaného zákona, splnená nebola, že Československý štát bol už od začiatku držby držiteľom neoprávneným. Navrhovateľ v dovolaní k právnej argumentácii uviedol aj podrobný exkurz, v ktorom sa venoval prierezu historického vývoja vzťahujúceho sa k danému prípadu. V závere dovolania zdôraznil, že svoj návrh právne odôvodňoval dvoma právnymi titulmi, jeden bol viazaný na reštitúciu, druhá časť petitu na reštitúciu viazaná nebola. Tvrdil, že odvolací súd sa mal zaoberať otázkou jeho vlastníckeho práva aj z toho pohľadu, že sa jeho nárok neopiera o reštitučné zákony, že však táto cesta riešenia právneho problému bola odvolacím súdom a priori odmietnutá. Podľa názoru dovolateľa tak v konečnom dôsledku postupom odvolacieho súdu, ktorý zamietol jeho odvolanie (*zjavne mal pisateľ na mysli – nevyhovet odvolaniu, poznámka dovolacieho súdu*), mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Vo vyjadrení z 15. augusta 2012 doplnil navrhovateľ argumentáciu vo vzťahu k namietanej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. v tom, že vytýkal nedostatočné odôvodnenie rozsudku, ako aj to, že odvolací súd nenapravil pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý ani raz nerozhodol o zmene návrhu a pokračoval v konaní o pôvodnom návrhu.

Odporkyňa 1/ vo svojom písomnom vyjadrení navrhla dovolanie navrhovateľa zamietnuť. Odporca 2/ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať

a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Vady uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu po preskúmaní obsahu spisu nezistil ani dovolací súd.

Vzhľadom na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nedostatky, sa dovolací súd osobitne zamerlal na skúmanie otázky, či postupom nižších súdov bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého slovenský preklad bol vyhlásený v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.

Dovolateľ videl vadu tejto povahy predovšetkým v nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí

ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III;

rozsudok Higinsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. *Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia*“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

V prejednávanej veci odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil, pričom sa v celom rozsahu stotožnil aj s jeho odôvodnením, preto pri skúmaní otázky, či odvolací súd náležite odôvodnil svoje rozhodnutie, bolo treba prihliadať i na dôvody uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, na ktoré odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. poukázal. Odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa posudzoval nárok navrhovateľa ako reštitučný a to z hľadiska ustanovení zákona č. 282/1993 Zb. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam, pričom dospel k záveru, že k zamietnutiu návrhu postačovala už len samotná zistená skutočnosť, že navrhovateľ si svoj nárok neuplatnil kvalifikovanou výzvou v zmysle citovaného zákona. Tiež poukázal na to, že predmetný nárok bol voči odporcom uplatnený na súde až po uplynutí zákonom ustanovenej prekluzívnej lehoty. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že v danom prípade by nebolo možné vyhovieť návrhu na

určenie, že navrhovateľ je vlastníkom predmetných nehnuteľností a odporcom uložiť povinnosť vydať mu tieto nehnuteľnosti ako aj hnutel'né veci, nakoľko by tým došlo k obchádzaniu zákona č. 282/1993 Zb. Podľa názoru odvolacieho súdu, navrhovateľ by ani nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože v tomto prípade mal danú možnosť žalobou sa domáhať vydania týchto nehnuteľností v zmysle citovaného zákona. Z takto podanej základnej argumentácie (podstatných dôvodov rozhodnutia) je možno uzavrieť, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, nakoľko sa v ňom postačujúco vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré pre posúdenie uplatňovaného nároku boli rozhodujúce, vrátane odvolacích námietok navrhovateľa. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek navrhovateľa.

Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súd prvého stupňa ani raz nerozhodol o zmene návrhu a ani odvolací súd jeho pochybenia nenapravil, táto jeho námietka neobstojí.

Z ustanovenia § 95 ods. 1 prvá veta O.s.p. vyplýva, že navrhovateľ môže za konania meniť návrh na začatie konania, avšak len so súhlasom súdu. Súd môže pripustiť zmenu návrhu, len ak sú splnené podmienky uvedené v § 95 ods. 2 O.s.p. - zmenu nepripustí, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu, alebo ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. O zmene návrhu rozhoduje súd uznesením, proti ktorému nie je prípustné odvolanie (§ 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p.). K zmene návrhu pritom môže dôjsť nielen v konaní pred súdom prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní. V tejto súvislosti je treba upozorniť, že aj keby v prejednávanej veci nižšie súdy opomenuli rozhodnúť o pripustení alebo nepripustení zmeny návrhu na začatie konania, išlo by síce o vadu

konania, avšak jej existencia by nezakladala prípustnosť dovolania (k tomu porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 58/97, ktoré bolo uverejnené v čísle 6 časopisu *Zo súdnej praxe /ročník 1998/* pod poradovým /publikačným/ číslom 62). Nedostatok vydania rozhodnutia súdu o zmene návrhu nie je prípustným dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (a ani podľa § 237 písm. e/ O.s.p.). Dovolací súd poznamenáva, že obsahovo zhodné závery vyjadril opakovane už vo viacerých svojich skorších rozhodnutiach (porovnaj napr. uznesenie z 28. októbra 2010 sp. zn. 3 Cdo 262/2009, uznesenie z 30. novembra 2011 sp. zn. 2 Cdo 5/2011).

Dovolací súd dáva osobitne do pozornosti, že v prípade tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (procesnej vady, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia), ide o vadu, na ktorú môže prihliadať len za podmienky prípustnosti dovolania (o takýto prípad ale v prejednávanej veci nešlo). To znamená, že v prípade námietky navrhovateľa, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd by mohol pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď by bolo dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto hľadiska neskúmal), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Rovnako je nedôvodnou i námietka navrhovateľa o odňatí možnosti konať pred súdom z dôvodu, že sa odvolací súd nezaoberal jeho návrhom i z hľadiska všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, ale posudzoval ho len podľa zákona č. 282/1993 Zb. Odvolací súd totiž svojím rozhodnutím a právnym názorom v tejto spojitosti vysloveným žiadne procesné právo priznané navrhovateľovi procesným predpisom za účelom zabezpečenia ochrany jeho práv a oprávnených záujmov neodňal. Dovolateľom namietané skutočnosti označované za vadu

konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. tak možno posudzovať len ako námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, teda dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na odvolacom súde bolo postihnuté niektorou z vád uvedenou v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešným odporcom 1/ a 2/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však odporcom 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na uloženie tejto povinnosti (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. septembra 2012

JUDr. Milan D e á k , v. r.
predseda senátu

Za správnosť:

Hrčková Marta